



# Covenant & Conversation



Jonathan Sacks  
THE RABBI SACKS LEGACY

TOLEDOT • תולדות

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צט

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

## Bir Babanın Sevgisi

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbi-sacks.org/covenant-conversation/toldot/a-fathers-love/>

Yaakov ve Esav ikiz kardeşi, ama birbirinden son derece farklıydı. Rivka'nın, atamız Yaakov'u neden sevdiğini kolayca anlayabiliriz; ama acaba **Yitshak neden Esav'ı seviyordu?** Esav ne bir bilge, ne de bir Tanrı adamıydı; aksine, Yahudiliğe baş kaldırmıştı, kaba ve vahşiydi ve yabancı kadınlarla evlenmişti.

Cevap aslında basittir. **Yitshak Esav'ı seviyordu, çünkü Esav onun oğluydu ve ebeveynler böyle yaparlar.** Evlatlarını kayıtsız şartsız severler. Bu, Yitshak'ın, Esav'ın anlaşmayı devam ettirmek için doğru kişi olduğunu düşündüğü veya Esav'ın Hiti kadınlarla evlenmesinden memnun olduğu anlamına geliyor değildir. Zaten metin, Yitshak'ın bu nedenle çok dertli olduğunu açıkça belirtmektedir. Yitshak Esav'ın gerçek karakterini tabii ki görebiliyordu. Ama şunu da biliyordu ki, bir anne veya baba, evladını, evladı olduğu için sevmelidir. Tabii ki yanlış davranışları için onları paylayabilirler. Ama bir anne veya baba, evladı onun beklentilerini boşa çıkardığı zaman bile onu evlatlıktan reddetmez. Yitshak bize anne-baba olma konusunda temel bir ders öğretmektedir.

Yitshak, babasının, kardeşi Yişmael'i evden uzaklaştırdığını biliyordu. Bunun Avraam'a ne kadar acı verdiğini ve Yişmael'i nasıl yaraladığını da biliyor olsa gerekti. Aslına bakılırsa, Avraam'ın Yişmael'i uzaklaştırdıktan sonra bile onu ziyaret ettiğini belirten dikkate değer bir dizi *midraş* öğretisi vardır ve başka görüşlere göre onların tekrar birleşmesine önyak olan kişi Yitshak'tı. Yitshak aynı kaderi Esav'a da yaşatmamaya kararlıydı.

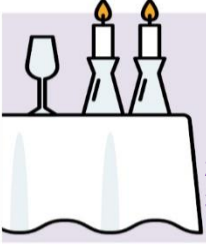
Benzer şekilde, Yitshak, hem babasının hem de kendisinin *Akeda* sınavından dolayı yaşamış oldukları duygusal travmayı da biliyordu. Bu sınav mutlaka gerekliydi; öyle olmasaydı Tanrı onu emretmezdi. Ama arkasında bereler ve psikolojik yara izleri bırakmış ve Yitshak'ın, kendi oğlunu, Esav'ı kurban etmeme konusunda kesin bir karar almasına yol açmıştı. Öyleyse, bir şekilde, Yitshak'ın Esav'a yönelik şartsız sevgisi, baba-oğul ilişkilerinde *Akeda*'nın yol açtığı çatlak için bir *tikun* (onarım) niteliğindedir.

Daha da ileri gidebiliriz. Bir açıdan, **Yitshak'ın armağan ettiği baba sevgisi, Yaakov'un tüm çocuklarının yuvada kaldığı bir sonraki nesil için yolun hazırlanmasına yardımcı olmuştur.**

*Mişna*'da, Yahudi halkıyla ilgili olarak "Siz, Tanrı'nız *A-Şem*'in evlatlarısınız" diyen Devarim 14:1 pasuğunun anlamı hakkında etkileyici bir fikir tartışması vardır. Rabi Yeuda'ya göre bu yalnızca, Tanrı'nın evlatlarına yakışacak şekilde davranan Yahudiler için geçerliydi. Rabi Meir ise, bunun şarta bağlı olmadığını söylemişti: **Yahudiler Tanrı'nın evlatlarına yaraşır şekilde davranıyor olsalar da olmasalar da, hâlâ Tanrı'nın evlatları olarak adlandırılırlar.**

Yahudilikteki *Avinu Malkenu*, yani Tanrımız ve Kralımızın her şeyden önce Babamız olduğu fikrini ciddiye almak, Tanrı ile aramızdaki ilişkiye en derin duygularımızı vakfetmek demektir. Tıpkı tüm çocukların bazen ebeveynleriyle aynı fikirde olmamaları gibi, burada da bazı sıkıntılar yaşanabilir. Aramızdaki ilişki bazen gergin, hatta acı verici olabilir; ama yine de bu ilişkiye derinliğini veren, koparılması mümkün olmayan bir ilişki olduğunu biliyor olmamızdır. **Her ne olursa olsun, bir baba hâlâ bir baba, bir anne hâlâ bir anne ve bir evlat da hâlâ bir evlattır. Aradaki bağ derin bir hasara uğrayabilir, ama asla hiç onarılamayacak düzeyde kopmaz.**

Belki de, Yitshak'ın, Esav'a olan sevgisine devam etmekle gelecek tüm nesillere verdiği mesaj budur. Esav kendisine hiç benzemiyordu; karakter ve geleceği açısından ondan son derece farklıydı – ve yine de Yitshak onu hiçbir zaman reddetmemiştir – tıpkı *Midraş*'ın söylediği üzere, Avraam'ın da Yişmael'i hiçbir zaman reddetmemiş ve ona sevgisini iletmenin yollarını daima aramış olması gibi. **Şartsız sevgi eleştiriden ari değildir; ama yine de kopartılamaz niteliktedir. İşte, çocuklarımızı bu şekilde sevmemiz gerekir – zira Tanrı bizi bu şekilde sevmektedir.**



## Şabat Sofrasında

1. Sizce ebeveynlerin, evlatlarına yönelik derin sevgilerinin kaynağı nedir?
2. Sizce Esav babasının sevgisini hak ediyor muydu?
3. Acaba Tora'nın şartsız sevgi dersini öğretmesine ne ihtiyaç vardır? Bu doğal bir duygu değil midir?



# Bir Tokalaşma

Sam Lebens

Yahudi öğrencilere yönelik bir hafta sonu faaliyetine katılan bıyığı yeni terlemiş bir üniversite öğrencisiydim. Rabi Sacks ve eşi Elaine onur konuklarımızdı. *Kabalat Şabat* daha yeni başlamıştı. Rabi Sacks önde oturuyordu. Ben arkadaydım.

Birkaç yıl öncesinde kişisel bir inanç ve özgüven krizi içindeyken Rabi Sacks'a bir mektup yazmıştım. O zamandan beri temas halindeydik. Beni arkada ayakta dururken görünce yerinden ayrıldı, bana kadar olan yolun tümünü kat etti, benimle samimi bir şekilde tokalaştı, “*Şabat Şalom*” diyerek yerine geri döndü.

Herkes bana bakıyordu. Kimdim ben? Baş Haham neden beni selamlamak için duasına ara vermişti?

Ama beni tanıyordu. Elimi sıkmasının benim için ne anlam ifade edeceğini biliyordu: beni fark ettiğini ve bana değer verdiğini; kendime güven duymam gerektiğini, zira onun bana güvenmekte olduğunu bildirmekteydi. Ayrıca kendimi daha az yabancı hissetmemi, öne çıkma ve bu gibi bir topluluk içinde liderlik konumları için gönüllü olma gücünü kendimde bulmama yardım etmek için toplum içinde tanınmamı sağlamaktaydı.

Erich Auerbach, Tora'nın metni için “geri planla yüklüdür” demiştir. Rabi Sacks'a göre bu, Tora'da “anlatılanlardan çok daha fazlası anlatılmadan bırakılmıştır” anlamına gelir. Bu olay sadece bir tokalaşmaydı. İki sözcüktü. Ama “geri planla” – bir Hahamın, öğrencisi için duyduğu ilgi ve şefkatle – “yüklüydü”. O anı bugüne kadar hep yanımda taşıyorum.

- Samuel Lebens, Hayfa Üniversitesi'nde felsefe öğretim görevlisidir. En son kitabı 'A Guide for the Jewish Undecided' [Kararsız Kalmış Yahudi İçin Bir Rehber] başlığını taşımaktadır.



## A CLOSER LOOK

- **Sam Lebens** Rabi Sacks'ın *Toledot* peraşası üzerine paylaştığı fikirlerde derine inerek, onun haftalık yazısı hakkındaki kendi düşüncelerini paylaşıyor.

### “Bir Babanın Sevgisi” yazısından başlıca çıkarımınız ne oldu?

Bir anne veya babanın, evladına olan sevgisinin mutlak surette kopmaz nitelikte olduğu... Çocuklarımız bizi incitebilir veya hayal kırıklığına uğratabilir; ama Yitshak'ın Esav'a olan sevgisi bize, bizi çocuklarımıza bağlayan sevgi bağlarını koparmanın olanaksız olduğunu hatırlatmalıdır.

### Bu haftaki yazıda size ilham veren ne oldu?

Bir baba olarak, çocuklarımın onlara duyduğum sevgimin derinliğini bilmelerini temin etmem gerektiğini ve çocuklarıma, onlara olan sevgim yoluyla, Tanrı'nın bize olan sevgisinin de koşula bağlı olmadığını öğretebileceğimi; ayrıca bu hayatta yolumuzdan ne kadar şaşarsak şaşalım, Tanrı'nın koşulsuz ve bir ebeveynine özgü sevgisinin döşemiş olduğu bir geri dönüş güzergâhının her zaman var olduğunu gördüm.

### Rabi Sacks'ın bu haftaki yazısında en sevdiğiniz alıntı hangisi ve neden?

“Bir anne veya baba, evladı onun beklentilerini boşa çıkardığı zaman bile onu evlatlıktan reddetmez. Yitshak bize anne-baba olma konusunda temel bir ders öğretmektedir.” Üzücü bir şekilde, çocukları kendilerini derin bir hayal kırıklığına uğrattıkları zaman onları evlatlıktan reddeden bazı anne-babalar olduğunu bazen duyuyoruz. Bazı zamanlarda insanlar, kendilerine isyan eden çocuklarını evlatlıktan reddettikleri zaman, özellikle Tanrı'ya bağlı ve dindar olduklarını bu şekilde gösterdiklerini zannedebiliyorlar. Ancak Rabi Sacks, Tora'nın sözlerinde bunun tam aksi bir mesaj algılamaktadır. Çocuklarımız, Tanrı'nın onlara olan sevgisinin kopmaz nitelikte olduğunu öğrenemezlerse, daima O'na dönmenin bir yolu olduğunu nasıl anlayabileceklerdir? Ve eğer koşulsuz sevginin gerçekte ne demek olduğunu, kendi ebeveynleri ve aileleri çerçevesinde öğrenmezlerse, çocuklarımız aynı dersi Tanrı hakkında nasıl



## TORAH TRIVIA

**S:** Yitshak, Esav'ı “*mişmane aarets yiye moşaveha, umital aşamayim meal*” sözleriyle mübarek kılmaktadır. Rabi Sacks bu sözleri “toprağın kaymağından olacak evin; ve göklerin çiyinden” şeklinde çevirir (bkz. Bereşit 27:39)?

Raşi'ye göre Yitshak, Esav'a verdiği bu *berahayla* hangi ülkeyi kastetmektedir?

**C:** Raşi bize bu sözlerin İtalya'yı kastettiğini öğretir.

öğrenebileceklerdir?



[f](#) [t](#) [@](#) [in](#) [v](#) | RABBISACKS.ORG

- David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.